Sjøfartsdirektoratet
Norwegian Maritime Directorate

Sikkerhetsmelding

Mottakere av sikkerhetsmelding: (sett kryss)

- ☐ Sdir : Sjøfartsdirektoratet
- ☐ A: 16 spesielt bemyndigete arbeidskontorer
- ☐ U: Utvalgte utenriksstasjoner
- ☐ P: Produsenter av utstyr evt. undergrupper
- ☐ O: Offshorerederier / plattformsjefer / operatører
- ☐ H: Hovedorganisasjoner
- ☐ Kl.s. DNV, LP – , BV – GL -, ABS Norge
- ☐ Andre:

Nr.: **SM 05**

Dato: 30.10.2008

Saksnr.: **200815092**

Dødsulykke ved transportbånd i fryseri

Hendelse:
En lærling omkom om bord på en fabrikktråler som følge av å ha blitt klemt mellom transportbåndene i fartøyets fryserom. Ulykken skjedde da forulykkede arbeidet alene med å stue frossen fisk i blokker i fryserommet.

Fartøyets transportsystem er en kombinasjon av to bånd som går i hver sin retning, ett som bringer fiskeblokkene fra fabrikkdekket og ett som bringer disse videre innover i lasterommet. Det var ikke montert selvutløsende eller fast nødstopp på transportbåndet ved det punktet der disse to båndene møter hverandre, hvor den forulykkede kom i klem. Transportabel nødstopp var tilgjengelig, men var ikke brakt med til ulykkesstedet.

Det hersker fremdeles uklarheter omkring hendelsesforløpet, men mest sannsynlig har forulykkede av ukjent årsak falt og pådratt seg en hodeskade som har gitt bevisstløshet og forhindret vedkommende i å frigjøre seg fra den uheldige posisjonen på transportbåndet. Forulykkede brukte ikke hjelm.

Tiltak
Sjøfartsdirektoratet finner det nødvendig på generelt grunnlag å formidle viktigheten av å overholde kravene i regelverket som skal bidra til å forebygge slike ulykker:

- Rederiet og skipsføreren har ansvar for forsvarlig opplæring, øvelse og instruksjon for nytt personell om bord i fartøyet, og da spesielt for unge arbeidstakere som ikke har opparbeidet seg tilstrekkelig erfaring og bevissthet omkring risikoforhold og sikkerhetsaspektene ved fartøyets utstyr og innretninger. Det skal også gis informasjon om farer og uregelmessigheter som kan oppstå i tilknytning til arbeidet.
- Opplæringen skal dokumenteres skriftlig.
- Farer i tilknytning til arbeidsoperasjoner om bord i fartøyet skal avdekkes/kartlegges. Når faren er avdekket skal det foretas en vurdering av den risikoen faren utgjør. I disse vurderingene må det tas hensyn til den særskilte risiko som skyldes ungdoms manglende erfaring og bevissthet om risikomomenter ved utstyr og arbeidsmetode.
- Det er forskriftsbegrensninger for hvilke arbeidsoperasjoner unge arbeidstakere kan settes til, blant annet skal betjening av innretninger som vinsj, notrull, tørketrommel, kraftblokk og andre løfte-/heisinnretninger utføres av person over 18 år. Transportbånd går inn under definisjonen løfte- og heisinnretning.
- Det er avgjørende at en i risikovurderingen ser på kombinasjonen av utstyr som enkeltvis ikke nødvendigvis representerer en fare, men som sammensatt kan utgjøre nye faremomenter.

- Resultatet av risikovurderinger skal dokumenteres skriftlig og gjøres kjent for de ansatte om bord.
- Dersom risikoanalysen påviser at portabel nødstopp ikke er tilstrekkelig for å forhindre alvorlig klemskade eller at person kan bli dradd inn mot utstyret, aksepteres dette ikke som erstatning for fastmontert eller selvaktiviserende nødstopp.
- Fra manøverposisjon skal det være visuell oversikt over transportbåndet, eventuelt ved hjelp av TV overvåkning.
- Som følge av fartøybevegelser kan det i fryserom være fare for å bli truffet av fryseblokker som forskyver seg. Det er påbud om bruk av hjelm ved arbeid i områder hvor det er fare for at noe kan falle ned. Det er skipsførers ansvar, eller den han har bemyndiget, å sørge for at arbeidstaker blir gitt informasjon om bruk av personlig verneutstyr og får opplæring i verneinnretningene om bord.
- Det er krav til at fartøy over 15 meters lengde har et pålitelig kommunikasjonssystem mellom styrehus og arbeidsdekk, herunder fryserom.

Regelverk:
Det vises til forskrift 25. april 2002 nr. 423 om arbeid og utplassering av ungdom på norske skip, §§ 3, 5, 8 og forskrift 1. januar 2005 nr. 8 om arbeidsmiljø, sikkerhet og helse for arbeidstakere på skip, §§ 1-3, 1-4, 2-1, 2-2, 2-3, 2-5, 2-6, 3-5, 4-3, 4-6, 4-7, 9-1, 9-5.

Forskriftene finnes i sin helhet på lovdata:
Forskrift 25. april nr. 423 om arbeid og utplassering av ungdom på norske skip
Forskrift 1. januar 2005 nr. 8 om arbeidsmiljø, sikkerhet og helse for arbeidstakere på skip

Sigurd Gude
fungerende sjøfartsdirektør

Ove Tautra
avdelingsdirektør